

ВИЗНАЧЕННЯ ОЧІКУВАНОЇ ВАРТОСТІ ПРЕДМЕТА ЗАКУПІВЛІ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ПРОЦЕСУ ПЛАНУВАННЯ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

Проблеми, пов'язані із плануванням та бюджетуванням публічних закупівель є досить актуальними в українській реальності. Визначення очікуваної вартості замовниками часто здійснюється непрофесійно, із застосуванням непрозорих та незрозумілих методів оцінки. Така ситуація призводить до того, що очікувана вартість та ціни, які зазначаються у тендерних пропозиціях є значно вищими за ринкові.

Разом з тим дослідниками [1] було доведено, що необґрунтоване підвищення очікуваної ціни не покращує результат закупівлі. Навпаки, необґрунтоване підвищення очікуваної вартості шкідливе, бо не призводить до істотного підвищення конкуренції між постачальниками та збільшення кількості учасників.

Передова практика радить проводити глибоке дослідження ринку перед визначенням очікуваної вартості закупівлі. На необхідності більш детального дослідження стану ринку перед визначенням очікуваної вартості наголошують і Державна аудиторська служба (з 2020 р. перейменована в офіс державного контролю), Антимонопольний комітет та громадські активісти.

На нашу думку необґрунтоване визначення очікуваної вартості закупівлі пов'язано перш за все з тим, що до 2020 року в Україні була відсутня офіційно затверджена методологія розрахунку очікуваної вартості товарів та послуг і лише листом МЕРТУ [2] було надано окремі рекомендації щодо цього.

В Україні склалася така ситуація, що в закупівельників існували свої практики визначення очікуваної вартості, які досить часто призводили до формування необґрунтованої вартості закупівлі.

Позитивним зрушенням у визначенні очікуваної вартості закупівлі стало розроблення у лютому 2020 року Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства При-
мірної методики визначення очікуваної вартості предмета закупівлі стало [3], якою були визначені єдині підходи до цього процесу.

Цією методикою рекомендовано чотири методи визначення очікуваної вартості закупівлі, які залежать від предмету закупівлі, а саме:

1. Розрахунок очікуваної вартості товарів/послуг методом порівняння ринкових цін.

2. Розрахунок очікуваної вартості товарів/послуг на підставі закупівельних цін попередніх закупівель.

3. Розрахунок очікуваної вартості товарів/послуг щодо яких проводиться державне регулювання цін і тарифів.

4. Розрахунок очікуваної вартості робіт.

На нашу думку цінові пропозиції, які закупівельники збирають у постачальників при визначенні ринкових цін, є часто завищеними. Тому альтернативним підходом до визначення очікуваної вартості може стати метод використання ціни нульового раунду з аналогічних аукціонів, проведених у минулому році. Як показує практика ціна нульового раунду є значно менш суб'єктивна і є ближчою до «ринкової» ціни, ніж ціни, озвучені постачальниками під час ринкових консультацій. Перевагою цього методу також є і те, що він є малозатратним, адже дані, необхідні для розрахунків, є загальнодоступними і містяться у системі ProZorro.

Тому середні ціни нульового раунду минулих аналогічних закупівель є хорошим орієнтиром для визначення очікуваної вартості закупівлі при визначенні ринкової вартості.

Список використаних джерел

1. Степанюк О. Вплив очікуваної вартості на результат аукціону [Електронний ресурс] / Степанюк О. – URL: <https://cep.kse.ua/article/Vplyv-ochikuvanoyi-varnosti-na-rezultat-auksionu/pdf.pdf>.

2. Щодо передумов здійснення закупівель [Електронний ресурс] : лист Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 28.12.2017 р. № 3304-06/48844-06. – URL: <https://www.me.gov.ua/> (дата звернення: 15.03.2020).
3. Про затвердження примірної методики визначення очікуваної вартості предмета закупівлі [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства від 12.02.2020 р. № 275. – URL: <https://www.me.gov.ua/> (дата звернення: 15.03.2020).

*О. В. Карпенко, к. е. н., професор
Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»,
м. Полтава;*

*І. Й. Плікус, к. е. н., доцент
Сумський державний університет
м. Суми;*

*Д. В. Головіна, к. е. н., доцент
Київський національний
торговельно-економічний Університет
м. Київ*

ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ ЕКОЛОГІЧНО СТІЙКОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ

На сучасному етапі розвитку забезпечення екологічної стійкості є актуальним питанням для розвитку більшості територій, якість навколишнього середовища продовжує знижуватися, що в свою чергу негативно впливає на екологічну стійкість розвитку територій [1; 2].

Відзначимо, що екологічна стійкість є окремим фактором сталого розвитку території. Для успішного регулювання екологічно стійкого розвитку територій автори пропонують механізм, який можна назвати «управлінням за інтересами». Реалізація різних груп суспільних і особистих інтересів завжди відбувається в межах території. Особливість інтересів і потреб території полягає в тому, що вони не взаємозамінні, проявляються в комплексі та в сукупності характеризують якість життя. Механізм «управління за інтересами» полягає в трансформуванні